

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE **INTERPRETACIÓNS HISTÓRICAS III**

CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015, DO 29 DE OUTUBRO)

(Modificación da programación prevista para o Curso 2019/20, debido á situación de emerxencia sanitaria no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia, seguindo as Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia)

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: INTERPRETACIÓNS HISTÓRICAS II										
ESPECIALIDADE	Interpretación					ITINERARIO			CANTO	
CARÁCTER	Obrigatoria					TIPO DE CLASE			COLECTIVA	
DEPARTAMENTO	CANTO					XEFE DE DPTO.			Mª Teresa Bárbara Criado	
CURSOS	1º curso	2º curso	3º curso	4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA			Mª Teresa Bárbara Criado	
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1 hora
ECTS/CUAD.						1			Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS					EMAIL/TEL/WEB			TITORÍA	
	Aida Cruz Estévez					aidacruzestevez@gmail.com			...	

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Consecución de ferramentas, aprendizaxe e práctica dos distintos elementos que forman os criterios interpretativos da época renacentista e barroca, estilos e autores/as. Desenvolvemento do espírito crítico sobre interpretacións actuais do repertorio da época.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Coñecementos técnico vocais demostrados na proba de acceso, e ampliados nos cuatrimestres da disciplina de canto.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	A disciplina ten relación directa cos contidos de outras disciplinas específicas do itinerario, tales como o Canto, o repertorio de oratorio, e os Idiomas aplicados. Está tamén relacionada de maneira propedéutica con contidos da disciplina de Música de cámara, e cos do repertorio de ópera, de ser o caso. A disciplina de Interpretacións históricas debe capacitar ao alumno/a para unha interpretación do seu repertorio consecuenste con criterios interpretativos de cada época.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T4, T5, T9, T13, T14
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2, X3, X4, X7, X8, X9, X12, X14, X25
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EI1, EI2, EI3, EI5, EI7, EI8
<i>*Ver a listaxe e descrición de competencias no Decreto 163/2015, do 29 de outubro</i>	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS
Coñecer e aplicar criterios teóricos na interpretación de diferentes partituras renacentistas e barrocas.	T1, T2, T13, T14, X1, X4, X8, X12, X14, X25 EI2, EI5, EI7, EI8
Recoñecer diferentes tipos de ornamentos, a súa terminoloxía e correcta interpretación musical.	T2, T4, T13, T14, X1, X2,

	X4, X8, X12, X14, EI25, EI2
Aplicar criterios historicistas na interpretación de diversas obras renacentistas e barrocas, amosando a capacidade da lectura a primeira vista e improvisación en determinados fragmentos das mesmas.	T1, T2, T4, T5, T9, T13, T14, X1, X2, X3, X4, X7, X8, X9, X12, X14, X25, EI1, EI2, EI3, EI5, EI7, EI8
Desenvolver unha capacidade interpretativa que lle permita abordar o repertorio correspondente.	T1, T2, T4, T5, T9, T13, T14., X1, X3, X4, X7, X8, X9, X12, X14, X25, EI1, EI2, EI3, EI5, EI8
Desenvolver o espírito crítico en relación a interpretacións actuais e/ou historicistas de repertorio vocal.	T1, T2, T4, T5, T13, T14 X1, X4, X8, X9, X12, X14, X25, EI2
Controlar as características da propia voz: extensión, timbre, flexibilidade, cor, e poder utilizalas en todo tipo de calidades expresivas.	T1, T2, T9, T13, X3, X4, X7, X8, X9, X25, EI1, EI3, EI5,
Desenvolver os recursos vocais que lle permitan aplicar os coñecementos de fonética e prosodia particulares de cada lingua.	T1, T2, T5, T13, X3, X8, X9, X25, EI1, EI3, EI5
Amosar a capacidade de comunicación durante as interpretacións desde a perspectiva da construción musical da obra, cunha idea coherente e propia da mesma.	T1, T2, T4, T5, T9, T13, T14, X1, X2, X3, X4, X7, X8, X9, X12, X14, X25 EI1, EI2, EI3, EI5, EI7, EI8
Utilizar as TIC en beneficio do seu estudo e como ferramenta para poder acceder a diferentes tipos de documentación e fontes que poidan redundar nun maior coñecemento da obra a interpretar.	T1, T2, T4, T5, T13, T14 X1, X4, X8, X12, X14, X25, EI2, EI5, EI7, EI8

4. CONTIDOS		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
O renacemento	Características interpretativas Autores representativos A técnica vocal Xéneros vocais	3
O barroco	Característica interpretativas Autores representativos A técnica vocal Xéneros vocais	3
A linguaxe	Articulación Indicadores de tempo A dinámica A ornamentación, terminoloxía e interpretación A improvisación	2(*)
*Estes contidos reflectense temporalizados en determinadas sesións, nas que se dedicará a maior parte das mesmas a eles, pero debido ao seu carácter transversal, na práctica serán traballados ao longo de tódalas sesión.		
TOTAL SESIÓNS:		8

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias (Saúdo inicial; posta en común dos coñecementos que posúen os alumnos/as ao comezo do curso, e exposición das expectativas que teñen cara ao cuadrimestre que comeza).	1		1
Exposición maxistral (exposición teórica dos contidos a traballar durante as clases. Contextualización das obras escollidas para o seu repertorio e puntualizacións técnicas a priori das mesmas.)	1		1

Exposición práctico-teórica (Exposición para introducir os aspectos teóricos e estilísticos aplicables no repertorio a estudar.)	2		2
Práctica individual (Tempo que o alumno/a dedicará á práctica do repertorio, en clase ou na casa)	8 1	4 11	12
Lectura guiada e comentario de fontes (preparación durante a clase do traballo encomendado para a seguinte sesión. Supervisión da información teórica aportada polo alumno/a con respecto ao autor, estilo, fonética, tradución do texto ...)	2	2	2
Pescuda de información, traballo persoal (tempo de pescuda de información adicional ao traballo da aula proposto).		4	4
Actividades complementarias (Asistencia a talleres, seminarios, conferencias..., relacionados coa materia).		4	4
Titorías (atención particular aos alumnos/as)		1	1
Actividades de avaliación:			
- Probas prácticas coa interpretación do repertorio traballado durante o cuadrimestre	2	2	2
- Revisión de probas		1	1
TOTAL HORAS:			30

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Seguimento do rendemento do alumno (Caderno do Profesor) (Durante o periodo comprendido entre o 3 de febreiro e o 13 de marzo)	<p>Asistir ás clases con regularidade e puntualidade.</p> <p>Amosar unha actitude positiva e interese pola disciplina.</p> <p>Realizar eficaz e puntualmente exercicios propostos na aula.</p> <p>Demostrar capacidade de resposta na asimilación dos diferentes conceptos técnicos, estilísticos e musicais que se traballarán nas sucesivas clases.</p> <p>Utilizar correctamente a técnica fonatoria, con control correcto do aire e a afinación na interpretación do repertorio.</p> <p>Utilizar a pronunciación correcta do texto, a través dunha axeitada articulación.</p> <p>Ser quen de interpretar fragmentos de repertorio a primeira vista coa correcta adecuación dos tempos e afinación precisa.</p> <p>Facer uso práctico e responsable das Tics en beneficio do seu estudo e impulsando o sentido crítico cara a interpretacións vocais diversas.</p>	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50% 100%
-Audicións-exames de aula.	<p>Amosar unha correcta emisión e control da voz na interpretación do repertorio.</p> <p>Utilizar a pronunciación correcta do texto, a través dunha axeitada articulación.</p> <p>Amosar comprensión do texto e da escritura na interpretación.</p> <p>Ser quen de interpretar o repertorio proposto co carácter axeitado ao xénero vocal, época e autor ao que pertenza.</p> <p>Demostrar o control do tempo nas obras a interpretar.</p> <p>Amosar un equilibrio na dinámica en relación co resto dos intérpretes participantes.</p> <p>Aplicar os coñecementos específicos de ornamentación, tempos e indicacións dinámicas e/ou vocais de cada obra a interpretar.</p>	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	50%

	<p>Utilizar correctamente a técnica fonatoria, con control correcto do aire e a afinación na interpretación do repertorio.</p> <p>Utilizar a pronunciación correcta do texto, a través dunha axeitada articulación.</p> <p>Amosar a capacidade de comunicación nas diferentes interpretacións vocais, con seguridade e demostrando o traballo desde o cepto dunha idea coherente e propia das mesmas.</p>		
<p><i>Todas as actividades realizadas durante o período do confinamento (16 de marzo ao 15 de maio) así como os traballos entregados, serán valoradas positivamente sobre a cualificación obtida na fase presencial.</i></p>			
<p>6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)</p>			
<p>-Audición pública:</p>	<p>Demostrar una correcta emisión e control da voz na interpretación do repertorio.</p> <p>Utilizar a pronunciación correcta do texto, a través dunha axeitada articulación.</p> <p>Demostrar comprensión do texto e da escritura na interpretación.</p> <p>Ser quen de interpretar o repertorio proposto co carácter axeitado ao xénero vocal , época e autor ao que pertenza.</p> <p>Demostrar o control do tempo nas obras a interpretar.</p> <p>Amosar un equilibrio na dinámica en relación co resto dos intérpretes participantes.</p> <p>Aplicar os coñecementos específicos de ornamentación, tempos e indicacións dinámicas e/ou vocais de cada obra a interpretar.</p> <p>Utilizar correctamente a técnica fonatoria, con control correcto do aire e a afinación na interpretación do repertorio.</p> <p>Utilizar a pronunciación correcta do texto, a través dunha axeitada articulación.</p> <p>Amosar a capacidade de comunicación nas diferentes interpretacións vocais, con seguridade e demostrando a idea coherente e propia das mesmas.</p>	<p>Todas as enumeradas para o cuadrimestre</p>	<p>70%</p>
<p>Exposición e defensa dun traballo relacionado coa disciplina</p>	<p>Amosar coñecemento suficiente da disciplina.</p> <p>Saber expresar as ideas con claridade e concreción, dun xeito ordenado e coherente co que se pretende transmitir.</p> <p>Demostrar control durante a exposición tanto da secuenciación dos contidos como do tempo utilizado para cada un deles.</p> <p>Presentar o traballo con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas.</p> <p>Manter o rigor científico nos datos aportados, así como a correcta utilización das fontes.</p> <p>Facer uso práctico e responsable das TICs en beneficio da elaboración e/ou para a presentación do traballo.</p>	<p>Todas as enumeradas para o cuadrimestre</p>	<p>30%</p>
<p>6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA)</p>			
<p>Máis de catro faltas de asistencia á clase implicarán a perda de avaliación continua, tendo que someterse o alumno/a ao procedemento de avaliación alternativa.</p>			
<p>- Interpretación dunha obra do repertorio relacionado coa materia. (Envío mediante gravación)</p>	<p>Amosar una correcta emisión e control da voz na interpretación do repertorio.</p> <p>Utilizar a pronunciación correcta do texto, a través dunha axeitada articulación.</p> <p>Amosar comprensión do texto e da escritura na interpretación.</p> <p>Ser quen de interpretar o repertorio proposto co carácter axeitado ao xénero vocal , época e autor ao que pertenza.</p> <p>Demostrar o control do tempo nas obras a interpretar.</p> <p>Amosar un equilibrio na dinámica en relación co</p>	<p>Todas as enumeradas para o cuadrimestre</p>	<p>70%</p>

	<p>resto dos intérpretes participantes.</p> <p>Aplicar os coñecementos específicos de ornamentación, tempos e indicacións dinámicas e/ou vocais de cada obra a interpretar.</p> <p>Utilizar correctamente a técnica fonatoria, con control correcto do aire e a afinación na interpretación do repertorio.</p> <p>Utilizar a pronunciación correcta do texto, a través dunha axeitada articulación.</p> <p>Amosar a capacidade de comunicación nas diferentes interpretacións vocais, con seguridade e demostrando a idea coherente e propia das mesmas.</p>		
-Realización traballo relacionado coa disciplina	<p>Amosar coñecemento suficiente da disciplina.</p> <p>Saber expresar as ideas con claridade e concreción, dun xeito ordenado e coherente co que se pretende transmitir.</p> <p>Demostrar control durante a exposición tanto da secuenciación dos contidos como do tempo utilizado para cada un deles.</p> <p>Presentar o traballo con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas.</p> <p>Manter o rigor científico nos datos aportados, así como a correcta utilización das fontes.</p> <p>Facer uso práctico e responsable das Tics en beneficio da elaboración e/ou para a presentación do traballo.</p>	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	30%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
- Interpretación dunha obra do repertorio relacionado coa materia. (Envío mediante gravación)	<p>Amosar una correcta emisión e control da voz na interpretación do repertorio.</p> <p>Utilizar a pronunciación correcta do texto, a través dunha axeitada articulación.</p> <p>Amosar comprensión do texto e da escritura na interpretación.</p> <p>Ser quen de interpretar o repertorio proposto co carácter axeitado ao xénero vocal , época e autor ao que pertenza.</p> <p>Demostrar o control do tempo nas obras a interpretar..</p> <p>Amosar un equilibrio na dinámica en relación co resto dos intérpretes participantes.</p> <p>Aplicar os coñecementos específicos de ornamentación, tempos e indicacións dinámicas e/ou vocais de cada obra a interpretar.</p> <p>Utilizar correctamente a técnica fonatoria, con control correcto do aire e a afinación na interpretación do repertorio.</p> <p>Utilizar a pronunciación correcta do texto, a través dunha axeitada articulación.</p> <p>Amosar a capacidade de comunicación nas diferentes interpretacións vocais, con seguridade e demostrando a idea coherente e propia das mesmas.</p>	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	70%
-Realización dun traballo relacionado coa disciplina.	<p>Amosar coñecemento suficiente da disciplina.</p> <p>Saber expresar as ideas con claridade e concreción, dun xeito ordenado e coherente co que se pretende transmitir.</p> <p>Demostrar control durante a exposición tanto da secuenciación dos contidos como do tempo utilizado para cada un deles.</p> <p>Presentar o traballo con orde, limpeza, redacción e ortografía correctas.</p> <p>Manter o rigor científico nos datos aportados, así como a correcta utilización das fontes.</p> <p>Facer uso práctico e responsable das Tics en beneficio da elaboración e/ou para a presentación do traballo.</p>	Todas as enumeradas para o cuadrimestre	30%

Para a poder optar á Matrícula de Honra, o alumnado deberá obter cunha cualificación de sobresáinte na disciplina. O/a profesor/a da do/a alumno/a comunicará ao departamento ao do final da semana dos exames. Os/as alumnos/as deberán realizar unha proba deseñada polo departamento a tal fin, cunha convocatoria específica para o mesmo, e que non excederá na súa totalidade dos 30 minutos de duración.

7. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Autores e/ou obras orientativas:

Monodia acompañada, Motetes, Madrigales, Misas renacentistas, Óperas, Oratorios...

Thomas Morley, Orlando di Lasso, Caccini, Clement Janequin, William Byrd, Tomás Luis de Victoria, Cristóbal de Morales, Jacopo Peri, Monteverdi, Caccini, Carissimi, Pergolesi, Caldara, Purcell, Handel, Bach...

Libros de consulta:

Allier, R. : *Historia de la ópera*. Edit. Ma non troppo

De Pedro, e Sánchez.: *Manual práctico de ornamentación barroca* Edit. Real Musical

Falcón, L. : *La ópera, voz, emoción y personaje*. Alianza Música

Fubini: *La estética musical desde la antigüedad hasta el siglo XX*. Alianza Música

Gardiner, J.E. : *La música en el castillo del cielo*. Edit. Acanalado

Goldáraz Gaínza, J. : *Afinación y temperamentos históricos*. Alianza Música

Graetzer, G. : *Los adornos en las obras de J.S.Bach*. Edit. Ricordi

Grout, D. : *Historia de la música occidental*. Alianza Música

Hamoncourt, N. : *La música como discurso sonoro*. Edit. Acanalado

Jacobs, A. e Sadie, S. : *El libro de la ópera*. Edit. Rialp

Lawson, C. e Stowell, R. : *La interpretación histórica de la música*. Alianza Música

Mantel, Gerhard: *Interpretación. Del texto al sonido*. Edit. Alianza Música. Madrid. 2010

Salazar, A. : *La música en la sociedad europea. Desde los primeros tiempos cristianos*. Alianza Música

Starobinski : *Las hechiceras, poder y seducción en la ópera*. Akal Música

LINKS	-Partituras de Música de dominio público: www.imslp.org , donde se puede encontrar diverso material de obras en formato pdf. -Catálogo de obras: www.sheetmusicarchive.net con partituras en pdf
-------	---